

TEMEL HUKUK

ÖZEL HUKUKUNUN DALLARI

1. **Medeni Hukuk**
2. **Ticaret Hukuku**
3. **Devletler Özel (Hususi) Hukuku**

1 MEDENİ HUKUK

- Fertlerin doğumlarından ölümlerine kadar şahsi durumlarını ve ilişkilerini düzenleyen hukuk dalıdır. Kaynağı 1926 tarihli Türk Medeni Kanunu ile aynı tarihli Borçlar Kanunudur. Medeni Kanun 4 kısımdan oluşur ayrıca bir de başlangıç kısmı vardır.
- **Medeni hukuk 5'e Ayrılır:**
 1. Borçlar Hukuku
 2. Şahsın Hukuku
 3. Aile Hukuk
 4. Miras Hukuku
 5. Eşya Hukuku

- Şahıslar arasındaki borç ilişkilerini düzenler.
- Şahıslar arasındaki üç kaynaktan oluşabilir.
- **Borç:**
 1. Hukuki İşlem, örneğin; sözleşme
 2. Haksız Fiil, örneğin; adam öldürme
 3. Sebepsiz zenginleşme, vermiş olduğumuz bir şeyin sebebinin ortadan kalkması. Örneğin; Nişanlanmanın bozulması.
- Bir borç ilişkisinde; alacaklı + borçlu + edim üçlüsünden oluşur.
- **Edim:**
- Borçlunun bir şeyi vermek, yapmak yerine getirmekten kaçınmakla yükümlü olduğu husus yada şeydir.

- Şahısların türlerini, ehliyetlerini, hısımlığı, ikametgahı, şahsiyetin başlangıcı ve sona ermesi konularını düzenler.

- Aile ilişkilerini düzenler.
- Nişanlanma, evlenme, boşanma, vesayet, nesep, velayet, çocuğun anne ve babasıyla olan ilişkileri.

- Mirasa ilişkin hususları düzenler.
- Miras bırakan kişiye **muris** denir.
- Kendisine miras kalan kişiye **mirasçı** denir.
- Miras kalan malların bütününe **tereke** denir.

- Şahısların eşyalar üzerindeki hak ve yetkilerini ve bundan kaynaklanan uyuşmazlıkları düzenleyen medeni hukuk bölümüdür.
- Eşya hukukunun konusunu büyük çapta ayni haklar oluşturur.
- **Ayni Hak:** Eşya üzerinde sahibine en geniş yetkileri veren ve herkese karşı ileri sürülebilen haktır.
- Sahibi olduğumuz mal üzerindeki en geniş hak mülkiyet hakkıdır.

2
TİCARET
HUKUKU

- Şahıslar arasındaki ticari ilişkileri düzenler.
- Ticaret kanunu 1564 maddeden meydana gelmiştir.
- **Ticaret hukuku 5 bölümden oluşur:**
 - A. Ticari İşletme Hukuku
 - B. Şirketler Hukuku
 - C. Deniz Ticaret Hukuku
 - D. Sigorta Hukuku
 - E. Kıymetli Evrak Hukuku

- Türk ticaret kanunu işletme esasına dayanmaktadır.
- **Ticari İşletme:** Ticarethane, fabrika yada ticari şekilde işletilen diğer müesseselere **ticari işletme** denir.
- **Tacir:** Bir ticari işletmeyi kısmen dahi olsa kendi adına işleten kimseye **tacir** denir.
- **Esnaf:** Tacir dışında kalan kişilere **esnaf** denir.

- Şirket (ortaklık) iktisadi bir amacı gerçekleştirmek yani kazanç elde ederek bunu ortakları arasında dağıtmak amacıyla kurulmuş olan tüzel kişiliktir.
- Ticaret kanununda 4 tür şirket düzenlenmiştir.
- Bunlara ilaveten kooperatifte tüzel kişilik taşır ve şirket sayılır.
- Kooperatif Kooperatifler Kanununda düzenlenmiştir.
- **Şirketler şunlardır:**
 1. Kollektif Şirket
 2. Komandit Şirket
 3. Anonim Şirket
 4. Limited Şirket
 5. Kooperatifler

KOLLEKTİF ŞİRKET

- Ticari bir işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek üzere gerçek kişiler arasında kurulan ve şirket borçlarından dolayı ortaklardan hiçbirisinin sorumluluğunun sınırlandırılmamış bulunduğu şirkettir.
- Kollektif şirkette ortaklar şirketin borçlarından dolayı sınırsız ve müteselsilen sorumludurlar.

KOMANDİT ŞİRKET

- Ticari bir işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek üzere kurulan ve ortaklardan bir yada birkaçının şirket alacaklılarına karşı sınırlı sorumlu, diğer ortakların ise sınırsız sorumlu bulunduğu şirkettir.
- Ortaklardan biri yada birkaçı sınırlı diğer ortaklar ise sınırsız sorumludurlar.
- Sınırsız sorumlu; komandite sınırlı sorumlu; komanditer

ANONİM ŞİRKET

- Bir unvana sahip, esas sermayesi muayyen ve paylara bölünmüş olan borçlarından dolayı da sadece malvarlığıyla sınırlı olarak sorumlu bulunan anonim Şirket en az beş ortakla kurulur sermayesi en az 5 milyar olmalıdır.
- Sermaye her biri en az 500 TL değerinde paylara ayrılır.
- Her bir payı temsil etmek üzere çıkarılan belgeye **hisse sendeni** denir.

LİMİTED ŞİRKET

- Bir ticaret unvanı altında kurulan ve ortakların sorumluluğu sınırlı olan ve şirket sermayesi muayyen olan şirkettir.
- Ortak sayısı en az 2 en fazla 50 olabilir.
- Şirket sermayesi en az 500.000.000 TL olmalıdır.
- Limited şirketler bankacılık ve sigortacılık yapamazlar.

KOOPERATİFLER

- Ortaklarının iktisadi çıkarlarını meslek ve geçinmelerine ilişkin ihtiyaçlarını karşılıklı yardım dayanışma ve kefalet şeklinde sağlayıp koruyan değişir sermayeli kuruluşlardır.
- Kooperatiflerin paylan en az 100.000 TL ve en fazla 500.000 TL olabilir.
- Kooperatifler en az yedi kişi ile kurulur.

- Denizde gemilerle eşya ve yolcu taşıma işlerini düzenleyen hukuk kurallarından oluşur.
- **Gemi:** Tahsis edildiği gayeye uygun olarak kullanılması denizde hareket etmesi imkanına bağlı bulunan ve pek de küçük olmayan her türlü tekneye denir.
- **Bayrak:** Geminin bağlı olduğu devleti gösterir.
- **Bağlama limanı:** Gemiye ait seferlerin yönetildiği limandır.
- **Gemi Sicili:** Gemilerin yazıldığı sicildir.
- **Donatan:** Gemisini deniz ticaretinde kullanan kişiye denir.
- **Kaptan:** Gemiye sevk ve idare eden kimseye denir.
- **Navlun Sözleşmesi:** Deniz yoluyla eşya taşımak üzere yapılan sözleşmeye navlun sözleşmesi denir.
- **Navlun:** Taşıma karşılığında ödenen ücrete denir.

▪ **Sigorta ikiye ayrılır:**

1. Özel Sigortalar
2. Sosyal Sigortalar
 - a. Bağkur
 - b. SGK
 - c. Emekli Sandığı

- **Kıymetli Evrak:** Hakkın senede bağlı olduğu ve senetsiz devredilmesinin yada ileri sürülmesinin mümkün olmadığı senetlerdir.
- **Kıymetli evraklar şunlardır;**
 1. Bono
 2. Poliçe
 3. Çek
 4. Hisse senetleri
 5. Tahviller
 6. Konismento
 7. Makbuz senedi
 8. Varant

3. DEVLETLER ÖZEL HUKUKU

- Bir kişiyi devlete bağlayan hukuki bağa vatandaşlık ve bu kişiye de **vatandaş** yada **teba** denir.
- **Uyrukluđu kazanma şekilleri:**
 1. **Asli uyrukluğ:** Doğumla kazanılan uyrukluğtur.
 2. **Müktesep (kazanılmış) uyrukluğ:** Doğumdan başka bir sebeple vatandaşlığın kazanılmasıdır. Örneğin bir Türk'le evlenen yabancı devlet vatandaşı kadın, Türk vatandaşlığını kazanır.
 3. **Kanunlar ihtilafı (yasalar çatışması):** yabancılık unsuru taşıyan ilişkilerde hangi devlet kanununun uygulanacağını ya da uyuşmazlığın hangi Devlet mahkemesinde çözümleneceğini gösterir.